

När man kliver upp för trappan till den övre utställningshallen på Konstens Hus möter man en *Flygande tjur över ett okänt landskap*. Det är en skulptur av smålänningen och konstsmiden Lars Larsson som i en separatutställning visar sitt kraftfulla konstsmide. Tjuren är traditionellt en symbol för kraft, liksom även järnet, och den som betvingar dem båda måste antagligen besitta särskilda egenskaper. Det är inte för inte som smederna i många mytologier tillerkänns insikter i många av tillvarons innersta hemligheter. De kunde forma det hårda järnet till såväl vapen som plogbillar. Med smedernas hjälp kunde civilisationer uppbyggas och neddrivas.

Industrialismen kom dock att marginalisera det transcendentala i detta hantverk och våra dagars smeder har alltmer blivit montörer och reparatörer av prefabricerade järndetaljer. Några av yrkeshemligheterna har emellertid förts vidare via konstsmidet. Mästersmeden Lars Larsson är en av dessa traditionsbärare. Det är ett imponerande smide som Larsson uppvisar. Bastanta järnämnen hamras ut till lövtunna flarn som formas till skålar och fat. Tumstjocka plåtar glödgas, viks och bankas ut till mattoxiderade objekt som för tankarna till hedniska offerskålar eller rituella fyrfat. Mitt i all denna handfasta grovhet skjuter en utsmidd gracil stängel upp till en ljusbärare eller en klyka bärande en liten märklig figur ute på *Okänd resa*. Några av verken är offentliga arbeten som inlånats för denna utställning. I ett *Ljusträd* från Askeby Kyrka, Lingham, har Larsson kombinerat färgat glas och smide till en allmängiltig symbol som förkroppsligar både livet och den världens axel som hela universum är organiserat kring. Trädet är kulturhistoriskt syntesen av himmel, jord och vatten. En väldigt stark symbol i människors föreställningsvärld. En annan utsmyckning som han kallar *Vestibularis* är en smidd rödfärgad spiralformad pil som anger riktningarna i de mot varandra verkande krafterna gravitation och centrifugalkraft. Man kan i detta även ana tankar om tid. "Tidens pil" är i fysiken ett symboliskt begrepp för tidens oåterkalleliga riktning. I detta ligger entropibegreppet inbakat, det vill säga ett systems tendens att förändras från ordning till ohjälplig oordning. Varmt och kallt vatten kan lätt blandas till ljummet men det går inte att vända på den proceduren. Tiden har en riktning. *Vestibularis* är således en till sin form väldigt enkel, men till sitt innehåll oändligt mångbottnad utsmyckning.

När Larsson rör sig på traditionell mark är han väldigt övertygande. Han kombinerar gärna sitt järnsmide med mässingsinläggningar som dekorativt nitas ihop med väl synliga nitskallar vilka i sin tur ger nya innebörder åt föremålen. Som universums stjärnhopar bildar dessa ihopfogningar mönster i skålbottnar och lampetter.

I en smedja blir det ju även mycket spillmaterial. Småbitar som blir kvar efter svarvning, kapning och skärning. Ur det här materialet har Larsson plockat ihop en del små friskulpturer med infogade glasinläggningar. Flera av dessa verk kallar han *Vågrörelser*. Det är möjligt att det har varit roligt att leka med dessa former eller så pekar det på en för konst nödvändig experimentlusta, men som skulpturer utförda i konventionell "international style" tillför de näppeligen utställningen någonting.

Konstsmidet har på senare år mött ett gryende folkligt intresse. Många har insett att viktiga kvaliteter saknas i den industriella järnmanufakturen. Har man det minsta lilla intresse för form och för detta uråldriga hantverk bör man se Lars Larssons utställning.

Bertil Sundstedt